

लोकमान्य टिळक चरित्र साधने
प्रकाशन समिती स्थापन करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: २०२०/(प्र.क्र.७८/२०)/आस्था-२

मंत्रालय विस्तार इमारत, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: ०९ ऑगस्ट, २०२०

संदर्भ -

- १) संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांचे पत्र क्र. उशिसं/लोक.टि.च.सा.प्र.स/प्रशा-३/२०२०/९८/
दिनांक-२७.७.२०२०
- २) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक डीबीए-२००८/(८६/२००८)/समन्वय,
दिनांक-१८.९०.२००९

प्रस्तावना-

महाराष्ट्राच्या सामाजिक, राजकीय, शैक्षणिक, वैचारिक जडणघडणीत व विकासात महाराष्ट्रातील कित्येक महान व्यक्ती व समाजसुधारकांचा महत्वाचा वाटा राहिलेला आहे. ह्या महान व्यक्ती तसेच समाज सुधारक यांनी लिहिलेले साहित्य तसेच ह्या महान व्यक्तींच्या जीवनावर अभ्यासकांनी लिहिलेलं साहित्य हे अशा व्यक्तींचा जीवनपट, त्यांचा संघर्ष, त्यांनी समाजासाठी राष्ट्रासाठी केलेला त्याग हे सर्व डोऱ्यासमोर उभे करत असते आणि ह्यातून प्रेरणा घेऊन सांप्रत पिढी राष्ट्राचा आणि राज्याचा विकास ह्यात आपले योगदान देत असते. ह्याचा आधार घेऊन आणि महत्व ओळखून अशा व्यक्ती आणि सुधारकांचे साहित्य सामान्य जनतेपर्यंत तसेच विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवण्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत राजर्षी शाहू महाराज, महात्मा जोतीबा फुले, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, साहित्यरत्न लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे, व महाराजा सयाजीराव गायकवाड या थोर पुरुषांच्या चरित्र साधने प्रकाशन समित्या कार्यरत आहेत.

निवळ राज्यच नव्हे तर देशाच्या राजकीय तसेच सामाजिक चळवळीत लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे नाव देखील अग्रगण्य आहे. स्वराज्याचे उद्गाते, राष्ट्रीय चळवळीचे जनक, गणित तज्ज्ञ, खगोल शास्त्राचे अभ्यासक, प्रतिभावंत पत्रकार, भारतीय असंतोषाचे जनक, श्रीमद्भगवतगीतेचे भाष्यकार अशा कितीतरी उपाधींनी ज्ञात असलेले लोकमान्य यांचा जीवनप्रवास आणि कार्य नेहमीच प्रेरणादायी राहिलेले आहे. यास्तव लोकमान्य टिळक यांचे साहित्य अधिकाधिक लोकांपर्यंत पोहचविण्याकरिता लोकमान्य टिळक चरित्र साधने प्रकाशन समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

लोकमान्य टिळक चरित्र साधने प्रकाशन समितीची रचना कार्य या शासन निर्णयान्वये खालील प्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहेत.

२. अ. समितीची रचना:-

अ.क्र	समितीचे पदाधिकारी	पद
१	मा.मंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	अध्यक्ष
२	मा. राज्यमंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	उपाध्यक्ष
३	मा. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	सदस्य
४	संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय पुणे.	निमंत्रक
५	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
६	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य

७	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
८	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
९	लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
१०	संचालक शासकीय मुद्रणालय व प्रकाशन, मुंबई	सदस्य
११	सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे	सदस्य सचिव

उपरोक्त प्रमाणे नेमण्यात आलेल्या नामनिर्देशित सदस्यांची संख्या हि बदलाच्या अधीन असेल.

ब. कालावधी- लोकमान्य टिळक चरित्र साधने प्रकाशन समितीची मुदत प्रारंभी ३ वर्षे राहील.

क.लोकमान्य टिळक चरित्र साधने प्रकाशन समितीच्या सदस्य सचिवांची कार्यकक्षा खालील प्रमाणे राहील:-

१. लोकमान्य टिळक यांचे समग्र वाडमय प्रसिद्ध करून, त्यांचे मराठी हिंदी इंग्रजी आदि भाषांमध्ये भाषांतर करून प्रसिद्ध करणे

२. लोकमान्य टिळक यांचे अद्ययावत व सप्रमाण चरित्र मराठी, हिंदी इंग्रजी भाषांमध्ये भाषांतर करणे, प्रसिद्ध करणे.

३.लोकमान्य टिळक यांचे जीवन कार्यावरील तसेच समीक्षापर साहित्य गोळा करणे, प्रकाशित करणे.

४. लोकमान्य टिळक यांचे अप्रकाशित साहित्याचे संकलन व संपादन करणे.

५. लोकमान्य टिळक यांचे प्रकाशित साहित्याचे संशोधन करणे .

६. तसेच शासन निर्णय क्र.डीबीए-२००८/(८६/२००८)/समन्वय, दिनांक १८.१०.२००९ अन्वये सदस्य सचिवांच्या कामकाजाबाबत जी मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत तीच तत्वे या समितीच्या सदस्य सचिवांची राहतील.

७.सदर समितीचे कार्यालय पुणे या ठिकाणी राहील व या समितीसाठी सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे विभाग, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर समितीवर नेमणूक करावायचे सदस्य सचिव, इतर सदस्य, समितीचे कामकाजाकरिता आवश्यक असलेले कर्मचारी पदे तसेच या अनुषंगाने येणारा खर्च तसेच इतर वित्तीय बाबी याबाबतचे आदेश स्वतंत्र रित्या निर्गमित करण्यात येतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२००७३०९३४९५२९९०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(ह.व्य.पन्हाते)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति-

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय मुंबई.
५. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई.
६. मा.राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई
७. मा.अपर मुख्य सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय मुंबई.
८. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
९. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
१०. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (कार्यासन विघ्यो), मंत्रालय, मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, ॥, मुंबई/नागपूर .
१२. सर्व उप सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवडनस्ती (आस्था-२)